

> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

College van B&W van Gemeente Ede
T.a.v.
Postbus 9022
6710 HK EDE

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

Contactpersoon

Onze referentie
1134851

Datum 28 april 2021
Betreft Wabo advies omgevingsvergunning rijksmonument

Olonummer

Bijlagen
0

Gegevens beschermd(e) monument(en)

Naam	Van Essen
Adres	Nieuwe Kazernelaan 2
Postcode/plaats	6711JC Ede
Gemeente/provincie	Ede; Gelderland;
Monumentnummer	523486

Geacht college,

Op 2 april 2021 vroeg u mij u te adviseren over de voorgenomen wijziging(en) van bovengenoemd monument op grond van artikel 2.26, derde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in samenhang met artikel 6.4, eerste lid onder a, van het Besluit omgevingsrecht (Bor). U heeft mij daartoe de aanvraag om een omgevingsvergunning toegezonden.

Advies

Ik adviseer u de gevraagde omgevingsvergunning te verlenen. In onderstaande motivering licht ik dit nader toe. Bij de beoordeling heb ik de stukken betrokken zoals deze zijn ingediend bij de aanvraag.

Als aanbeveling wil ik meegeven nog goed te kijken naar de kleurstelling van de trappen. Verder pleit ik bij de restauratie van de gevel voor behoud van de historische verflagen en bij de restauratie van het stucplafond in de officierskamer en van de trappen om de historische verf- en stuclagen te behouden.

Negatief blijf ik nog steeds over het gebruik van HR++ glas en de plakroedes in de ramen, zoals ook in de Arthur Koolkazerne zijn toegepast.

Het plan

Van de oorspronkelijke Van Essenkazerne resteren heden nog het H-vormige hoofdgebouw en noordelijk hiervan een voormalige stal. Sinds 2011 staat het hoofdgebouw leeg en wacht het op een herbestemming. Dit plan behelst de verbouw van het pand tot woningen.

Monumentale Waarden

De Van Essenkazerne of artilleriekazerne is gebouwd in 1906-1908 in chaletstijl als onderdeel van het kazernecomplex Ede-West (sinds 1984; vanaf 1994 Prins Mauritskazerne genaamd). Het pand huisvestte het in 1905 opgerichte 4e Regiment Veldartillerie met regimentsstaf. Ontwerper was vermoedelijk van de hand van Kapitein Eerstaanwezend-Ingenieur te Arnhem J.L.H. van Holk, die ook de naastgelegen sterk gelijkende Arthur Koolkazerne of cavaleriekazerne ontwierp. Beide legeronderdelen stonden in direct verband met elkaar, aanzien het veldgeschut tot aan de Tweede Wereldoorlog door paarden werd voortgetrokken.

Het pand is meerdere keren, onder andere in 1968 en 1986, flink verbouwd, waarbij vooral het interieur sterk gewijzigd is. Het exterieur is gaaf bewaard gebleven. Bijzonder zijn de grote dakoverstekken en rijk gedecoreerde windveren en sierspanten. De karakteristieke H-vorm garandeerde ten opzichte van eerdere infanteriegebouwen een betere toetreding van daglicht en lucht in de verschillende bouwdelen. Van de bestaande constructie zijn het dak, de gevels, deuren, ramen en kozijnen en de betonnen trappen, traphekken en vloeren binnen nog origineel. De hoofdopzet van de interne ruimtelijke structuur vanuit de bouwtijd is grotendeels bewaard gebleven met een kruisvormige gang in het middengebouw met verbindingsgangen naar de beide vleugels. In de vleugels zitten de manschappen- en officiersvertrekken, nog te herkennen aan een gang aan de binnenzijde van de gevels voor de manschappen en een afwijkende structuur in de zuidzijde van de westvleugel, met een middengang en kamers aan weerszijden voor de officiers.

Het interieur is grotendeels verdwenen op de betonnen trappen, het stucwerkplafond met profiellijsten in de voormalige verenigingszaal van de officieren in de Westvleugel, enkele herinneringstegels, twee kluisdeuren, een klok, enkele tags van namen in balken en op zolder en hang en sluitwerk na.

Motivering

Al eerder heb ik een bezoek gebracht aan de Van Essenkazerne en twee keer mocht ik een advies uitbrengen, d.d. 31 maart 2020 en 5 augustus 2020 over de plannen. Daarmee is uiteindelijk een goed doordacht plan ontstaan dat rekening houdt met bestaande kwaliteiten van het monument en op een subtiele wijze aanpassingen aan het pand maakt om het geschikt te maken voor wonen. Ik dank gemeente, omgevingsdienst en de initiatiefnemer voor de duidelijke stukken, een prettige samenwerking en een goed planproces.

Naar aanleiding van eerdere adviezen was al een en ander aangepast en akkoord bevonden. Zo zijn mooie oplossingen bedacht voor behoud van de bestaande gangstructuur aan de westzijde van de oostvleugel en voor de kruisgang in het middengedeelte. Het is goed om te zien dat de dwarsgang zichtbaar blijft door de deuren naar de woningen iets terug te leggen. De meterkasten zijn nu binnen de woningen weggewerkt. Het interieur en interieuronderdelen worden behouden of binnen het gebouw in andere ruimtes geplaatst. De trappen worden naar voorbeeld van de Arthur Koolkazerne hersteld en schoongemaakt. Alleen de kluisdeuren zullen verwijderd worden aangezien asbest in de deuren aanwezig is. De oplossing om de deuren door openingen met lateien zichtbaar te maken zijn goed denkbaar.

Ik vraag nog wel aandacht voor een juiste kleurstelling voor de vier trappen. In het kleurhistorisch onderzoek van de Arthur Koolkazerne is geen aandacht geweest voor de historische kleurstelling van de trappen. Hier wordt wel naar verwezen in de bijgevoegde werkomschrijving. Dit dient echter veel beter onderbouwd te worden. En het is belangrijk bij het schoonmaken geen oude historische verflagen te verwijderen. Dit geldt ook voor de historische verflagen aan de buitenkant en van het stucwerk in de voormalige officierskamer. Behoud deze historische lagen en haal ze niet weg.

De ontwerpstudies voor de balkons en balkondeuren hebben geleid tot een passend ontwerp van balkon met balkondeuren. Dit oogt rustig en is harmonisch in de gevel weggewerkt.

Leuk detail blijft de perforatie in het balkonhek.

Positief is ook dat de brandtrap in kopgevel is weggewerkt.

Als laatste ageer ik nog tegen het gebruik van HR++ glas en plakroedes op de ramen. Hoewel het al eerder toegepast is in de Arthur Koolkazerne is het zo zonde dat geen authentiek materiaal gebruikt wordt. Het gaat ook in tegen de principes van de Restauratieladder, waarbij het uitgangspunt bij monumenten is om zoveel mogelijk van de historische details en profilering te behouden. Je krijgt toch een andere uitstraling en zwaardere profilering van de ramen. Ik adviseer hierop negatief.

Uitgangspunten

Voor meer informatie over aanpassing, restauratie en verduurzaming van rijksmonumenten kunt u onder andere terecht bij **'Uitgangspunten en overwegingen advisering gebouwde en groene rijksmonumenten'** op www.cultureelerfgoed.nl en op www.stichtingerm.nl

Afschrift en tekeningen

Graag wijs ik u erop dat u op grond van het Bor verplicht bent een afschrift van het ontwerpbesluit en van de beschikking, beide met bijbehorende stukken, op te sturen naar de minister van OCW, via het Omgevingsloket online of omgevingsvergunning@cultureelerfgoed.nl.

Vragen

Mocht u nog vragen hebben over de inhoud van dit advies, dan kunt u contact opnemen met de contactpersoon die in het briefhoofd vermeld staat.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed,